

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор
на пів року 10 кор
на чверть року 5 кор
на місяць 176 кор

За границею

на цілий рік 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Пощиною, число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш; а не дозьмеш милости — зирь не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових асальвів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о 5³⁰ год. пополудня.

Редактор, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хрущівщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в писаних Галицьких.

Рецепція зберігає ся лише на поштові картки заставлені. — Рекламувати нечесніти вільні від порта. — Оголошення значайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подати і написати доносення по 3) с. від стрічки.

Торговий договір з Німеччиною.

(X) Заступник гр. Більова в міністерстві внутрішніх справ, секретар державний гр. Посадовский прибув до Відня, щоби довершити переговори між Німеччиною а Австро-Угорщиною. Тим способом зближають ся переговори в тій справі до кінця скорше, як можна було сподівати ся. Так рішить ся найважнійший договір з Німеччиною, котрий має стати підвалиною всіх інших договорів торгових із заграницею. Гр. Посадовский є творцем німецької цлової тарифи і перед двома роками ставав в німецькім парламенті яко заштитник її з повним успіхом.

Доба торгових переговорів принесла вже неодну несподіванку. Пригадуємо іменно, яке велике вражінє викликало передчасне оповіщенє німецької цлової тарифи, несподівано російський міністер Вітте перевів переговори в Нордерней з гр. Більовом про договір з Росією, а так само тепер Німеччина приспіншила переговори з Австро-Угорщиною. Замість висилати відпоручників, як доси се водило ся, до Дрезна або Берлина, прибув сам гр. Посадовский до Відня. Тим способом не тільки приспіншено але й скорочено переговори і так як свого часу Вітте не виїхав з Нордерней, поки не довершив діла, так і тут гр. Посадовский буде змагати до довершення, а сего потреба Німеччині з двох причин. Німецький парламент, котрого більшість по могла ухвалити німецьку цлову тарифу, вижидає нетерпеливо сего договору, котрий основує ся на сій тарифі.

Сі договори мають бути довершені так, щоби без перепон 1-го січня 1906. р.

війшли в житє. Давні договори можуть бути на один рік наперед виповіджені. Скороченє сего речинця можуть обопільно ухвалити дотичні парламенти, але сему будуть опирати ся інтересовані промисловці. Новий договір, котрий спричинить зовсім відмінні обставини, мусить помалу вжити ся в змінені відносини товарового обороту і на се треба звернути бачність. Тимто гр. Посадовский прибув до Відня, щоби справу довести до кінця.

Таке прискоренє переговорів можна би з вдоволенєм повитати, бо се може закінчити дотеперішню непевність і неясність. Знаємо, що міністер Вітте під напором незвичайних обставин одобрив в Нордерней найнижші ціла. Відпоручник гр. Більова буде отже змагати до того, щоби собі те саме запевнити у Відні. Але ціла вага тих цлових позицій спаде на найважнійші вивозові плоди нашого хліборобства і дліятого повинні наші міністри змагати до злагодження сих постанов. На ячмінь, а також на солод наложена в двое так висока тарифа, як перед тим. Важне також буде рішенє що до вивозу худоби і мяса з цловополітичного і ветеринарно-поліційного огляду. При більш як тисячу таких позицій не легко буде дійти до кінця, але при безсторонній і розумній пересправі дасть ся осягнути порозумінє.

Образки з галицько-руського шкільництва.

(Епізоди з промови пос. о. Богачевського з дня 22. жовтня с. р. при шкільній дебаті в галицькім соїмі).

Становиско учителя.

Мої панове! До чого народних учителів у нас не уживає ся, чого від них не вимагає ся

і за що їх взагалі не уважає ся, то просто очам вірити не хоче ся, а таки є воно правдиве. Від народних учителів Русинів — бо о тих я передовсім говорю — вимагає ся, щоби зрekli ся всіх прав горожанських, щоби забули на свою народність і ані на крок не зближали ся до тої людности, серед котрої жиють і працюють. Окружна рада шкільна в Золочеві засуспендувала сталого учителя Костя Мацюка з Торгова за то, що він заложив церковний хор і намовляв людей до відновлення читальні, до заснованя крамниці і розширеня шкільна громадского та ще зважив ся взяти участь в довірочних зборах громадских і там поясняв історію рідного краю. Суспензия наступила на підставі доносеня жандармів з Поморья, котрі укравши ся в саді за хатою, де відбували ся збори, мали щось там зачуті; та судове слідство виказало цілковиту безвідставність того доносу. Окружна рада шкільна в Коломиї переносить учителя Евгена Гуцайла не знати за що, з Коломиї до Гвіздця, а описєля цілком єго усуває за то, що одного разу пішов до сусіднього села на отворене читальні. В гусятиньскім повіті учитель Іван Золочівский, Іван Савуляк і Матвій Остапчук мусіли забирати ся, бо виявляли себе Русинами; а учителя Тимца Перейму перенесла рада шкільна на Мазури до Бєлянки коло Горлиць за то, що на учительских конференциях зачав промовляти по руски і жадати закупленя руских апробованих творів до окружної шкільної бібліотеки. О секатурі і переслідованю учителів за збиранє добровільних датків на убогу молодіж гімназійну, як то було в Сокиринцях, і уладженє невинної театральної вистави рускої, як то було в Чабарівці, на підставі денунціяції якогось там двірського мельника вже і споминати не хочу. Староста Заграднік з Косова переніс учителя Антона Свитака за належанє до невинної Рускої Бєсєди, товариства касинового, до Білоберезки, а учите-

Письменська спадщина бл. п. Костя Горбала

подає Ол. Барвінський.

Спомини з молодих літ.

(Дальше).

Сам елев, будучи вже учеником VI або VII кл. гимназ. в Чернівцях, коли зговоривсь об давних часах при матері — не міг добрати слів, що-б назвати по іменю тиранію, якої був жертвою за дитинних літ и по за відомостію родичів — и здаєть ся імени свого колишнього інструктора до смерти не забуде.

Я, яко інструктор домашній, мало що не понав на таку саму методу «педагогічно-дидактичну», та щасливим случаем угамовали мене чужі люде, а може бути, що и вродженя мягкість проявляючись де-коли навіть слямазарностею охоронили мене від крайного здиченя, хоть и дикость відзивалась у мене кількома наворотами ще з хлопячих літ. Ніщо правди таїти, такий рідного брата, будучи учеником II або III кл. гимназ. покарав я раз без милосердя за хлопячу пустоту, збивши го вужевкою, що ми slučajно від руку попалась, того самого брата, котрого пізніше учив, котрим через кілька літ керував, працювати научив. (може и не моя заслуга? однаковожь був безперечно для него ментором) и котрого живи так горячо, так сердечно люблю. Таки вибухи дикости частійше

проживались у мене, коли яка животино взяла ми несподівано в дорогу, и або налякала — як то буває з собаками, або яку шкоду зробила. Пізніше старавсь я приготвати сю похощність до бійки — але среформовати застарілі порови зовсім по винишній день не удалось, як сєго власні діти и жінка досвідчають. Чи се сила привички — в хлопячих літ, чи неміч нервів? Сам не знаю.

По такій убочній екскурсії на тему власного я, треба-би вернути до дальшої характеристики других людей и масів. Що висше сказано про строгість Страхоцького — було-б достаточним — але годі поминути ще один случай, в котрім єго драконський чи катонський поров переващив значно другий учитель Тисьменецкої школи, іменно катихит лат. Доминиканія Бонавентура Дружбацькій, той самий, що мене так навидів, и мені де-коли з своєю келія вмовастарі до кляси стравы приносив. Словак а може поляк з роду але в бєсєді з словацка закидуючий, ухотив перед людьми за мадяра, за такого го уважали, а в характері дійсно щось незвичайного прокільовалось. Призний з людьми, коли з ким поперець ся, знензвидів завзято: в суверечці готов пірватись до чуба, з прислугою в костелі раз добродушно жартобливий, то знов мзла що не вимкнєсь му «baszani термететє». В свілї літ коли був, говорено не раз, що не гордував жіночим товариством, а в молодіи роки 50-их мав навіть корєувати по містечку папквілі-карикатури, де неспосібно ру-

кою нарисовано було, як гувернантка Потоцьких жінка впрочім погана, стоячи під амбоною протигає в-гору руки, як би хотіла проповідникови подати яблоко. Катихит наш мав одначе и добрі сторони. Небачив я ніколи, щоби відірвав бідного, не чув, щоби коли був п'яний, як се другим лучалось; любив діти в школі и ми єго любили, для убогих дітей був навіть прихильний — давав книжочки, образки куповані за власні гроші — що до мене — то дійсно інтерєсував ся мною, рад був витячити дорогу до «маломіської слави» — та якось зіткнувшись итенція и катихити и «профєсора» на перехрест и я опинивсь учеником гімназійним.

17/I 88. вечір. (щедрий вечір перед Юрданом год. одинацята). Знова завернув на своє и мимоволі проговоривсь про себе самого, а мав що другого писати — іменно про катихита и єго педагогічно-дидактичну методу. Вертаю оже ще до часів, коли ходив я до школи народної, як тогди звали, польскою а офіційально тривіліянон. Будучи в році 1847 (або 1848?) в другій клясі, мав я за колегів хлопців рослик — підпарубків, синів «рільників» и міщан, а мали де котрі з них по 16 або и більше літ, як на пр. два сини одного мельника, котрий звався Рибій Левіньскій, що ходив о рік або два роки висше, Максим Комуницькій, мій колега а перед 60-тими роками мій сватор по сестрі вуччий — мав до 17 літ — и богато таких. Міжь учениками моєи кляси був також син одной вдови Юсиф Шаторскій, 16- а може 17-літній хлопець, до-

мовляв директор Цеглинський, а відтак відпоручники товариств львівських, стрийських, бучацьких і т. д. Кантата «До Русь» закінчила се торжество, а вечір відбув ся концерт і комере. Зізд був так численний, що просторі комнати «Народного Дому» ледви могли помістити прибувших з різних сторін краю на се народне святю. Перемиска громада може справді гордити ся наглядними плодами своєї ревної і невипучої народної роботи і бути взірцем достойним наслідованя для всего краю і для того з широкого серця пересилаємо їй до дальших святих успіхів в тім напрямі сердешне помагачі!

— Білети на представлене «Запорожець за Дунаєм», яке відбуде ся в суботу дня 5. падолиста с. р. заходом «Оперового кружка Львівського Бояна» в сали «Гвязди» при улиці Францішканській, можна набувати кожного дня в «Сокольській Базарі» при ул. Рускій (дім Просьвіти), а перед представленем вечером від 6—7½ при касі. Ціни білетів: Крісло I-рядне по 2 К, II-рядне по 1.50 К, III-рядне по 1 К, місце стояче 80 с. для учеників і військових низшефельдвеля 40 с. — Початок точно о год. 7½ вечером.

— Святю в «Соколі» в честь Шевченка. В Товстенім, гусатинського повіту, відбув ся вечір в честь Тараса Шевченка, заходом місцевого товариства «Сокол». До устроєня сего вечерка причинили ся головво пп. Е. Голубович, голова товариства і Борса, дяк. Перший вчив деклямацій, а другий співу. Вечерок вишав добре. Закінченем вечерка була гарна промова, яку вивголосив п. Іван Шмата, госп. з Кривенького, захожуючи другів Соколів до витревалой праці на поля народної просьвіти. На вечерок прибули Соколи з Кривенького під проводом містоначальника Гілька Третяка і много гостей з околиці, за що тов о «Сокол» в Товстенького складає щирю подяку. Добровільні датки, які зібрано, будуть ужаті на будову власного дому.

— Ювілей п. Михайла Павлика. До поданої нами вчера звістки про ювілей п. Павлика одержуємо близні вїсти від ювілейного комітету. У виданих тим комітетом записках до участі в ювілею читаємо між иншим: «Сего року минає 30-тий рік суспільної і літературної діяльності Михайла Павлика. З сєї нагоди порішив скористати ширший кружок прихильників Вп. ювілята, щоб віддати пошану праці одного з перших камінярів на важкій дорозі українського поступу. В тій цілі завязав ся комітет, котрого іменем звертаємо ся до Ває, Вп. Добродію, з просьбою в участь в ювілейнім обході, назначеним на день 20 падолиста с. р. о 7. год. вечером. Обхід огранячений до святоточних зборів із такою програмою: 1) Вступне слово. 2) а) Кантата в честь ювілята. б) Павлик-Матюк: Прийди весно... відспіває хор академіків. 3) Відчит про діяльність і значіне Михайла Павлика. 4) В. Левицький: Дідусь, деклямація. 5) Франко-Карбулицький: Каміяри відспіває хор академіків. 6) Привіти, відчитане адрес. 7) а) Шалійте... б) Який то вітер... відспіває хор академіків і «Зорі». Вступ безплатний. Місце збору подасть ся до відомости».

— Іменованя. Міністер просьвіти іменовав заступника учителя рим.-кат. релігії в гімназії в Бережанах кс Володимира Гонорського дійсним учителем релігії в тім заведеню. — Сему рангу одержали отсі професори гімназій: Люд. Тод в Бохні, Йос. Кльоцк в Бродах, Ів. Вархал в Бережанах, Ів. Новак і Івн. Рихлік в Ярославі, Кар. Домін і Алеке. Трушковский в Яслі, Стан. Заємба в Коломиї (I), Людвик Сальо в Коломиї (II), Вал. Гек і Івн. Кранц в Кракові, др. Фр. Биліцький, Ів. Дзюжинський і Йос. Пшибильский в Кракові, Петро Огоновский у Львові (I), о. Григ. Ярема, кс. Фел. Юзифович і Николай Плешкевич у Львові (II), др. Стан. Калменсевич і Роман Москва у Львові (V), Володс. Васильковский у Львові (VI), Григ. Забавский в Ряшеві (I), Ант. Голковский і Ром. Ветуляні в Сяноці, Ар. Кон і о. Михайло Семенов в Станиславові, Ант. Небецьанський в Стрию; реальних шкіл: Гілар. Голубович в Кракові (I), Йос. Пітль в Кракові (II), Леоп. Зайдлер в Станиславові, Ант. Гедройц і Кар. Станевич в Тернополі і Фр. Гутовский в Тернолі. — Осму рангу одержали отсі професори гімназій: Тома Шафран в Бережанах, Онуфрій Геців і Йос. Стисловский в Бучачі, Поліевкт Кміт, Войт. Німець і Ант. Зобчевский в Дрогобичі, Антін Войцеховский в Коломиї (II), Мат. Єж і др. Стан. Козловский в Кракові, др. Фр. Голба в Кракові, др. Людв. Боратинський і Ів. Вількуш в Кракові (IV), Диониз Дорожинський у Львові (I), др. Теодор Нестор у Львові (II), Войт. Грегорович у Львові (IV), Йос. Томасік в Подгужу, Ів. Барнік в Ряшеві (I), Сол. Мандель в Самборі, Стан. Басіньский в Сяноці, Ів. Тралька в Стрию, Жигм. Карось в Радовицях, Евген Громницький і Андр. Клісницький в Золочеві, Стан. Данець в Тернополі (I); реальних шкіл: Каз. Гоніберг в Станиславові, Ад. Марковский в Тернополі, Кар. Скварчинський в Тернолі.

— Товмацна панама. Перед судом присяжних у Львові почала ся нині розправа проти кількох осіб, обжалованих за дефравдації при завідува-

ню товмацких дібр. Акт обжалованя, який обіймає 200 сторін письма, представляє сю справу ось як: На товмацких добрах лежав довг до Банку гіпотечного в висоті 3,000.000 К. Станиславський суд іменував секвестром тих дібр властителя дібр в Струпкові Жигмонта Реґенштрайфа. Як господарив Реґенштрайф, доказує дохід з 1902. р. в квоті 120 К 75 с, поминувши те, що амортизаційних рат зовсім не плачено. Заряджене в тій справі слідство, яке вів через півтора року радник суду Лучкевич, виказало, що Реґенштрайф при помочи инших осіб спроневерів 18.000 К. Крім того допускав ся обманьств при купні волів, глядів через пальці, як крали завідателі фільварків, Кароль Соколовский і Володислав Яворский. Крім тих засіли на лаві обжалованих Єремія і Герц Найфельди, скарбові шафарі, дозорець ставн Петро Блаватний і Мехель Титман, купець набілу. Послідний з обжалованих Лейзор Грос, який маніпулював з кормом для худоби, утік завчасу до Америки. До розправи, яка потреває поверх 10 днів, покликано 50 свідків.

— Крадіж мобілізаційних плянів. Зі Станиславова доносять, що дня 28. м. м. арештовано у Львові буншого австрійського офіцера Р., якого шукали від девятьох місяців, яко дійсного справника крадіжи мобілізаційних плянів в Станиславові в 1903. році. Ув'язнений Боднар був лише орудієм Р-ого. Арештоване підполковника-аудитора Гекайла і майора Венцковского не вяже ся зовсім зі справою крадіжи мобілізаційних актів, а відносить ся до неправильностей при військовій бранці.

— Біла мурилка. В берлінським паноптікум виступає дивогладна мурилка Анамуа — зовсім біла. Для контрасту виступає з нею єї, як кажуть, сестра, чорна як уголь мурилка. Анамуа переїхала Америку і Європу і всюду викликувала сензацію своїм виглядом. Всі черти єї лиця вказують на єї муринське походжене. Але як лучають ся білі воробці, круки, миши і т. п., так природа заштуктувала собі з якоїсь муринської сімі в Африці і обдарувала єї білою донькою. Родичі мали убити сего «білого чорта» — бо мурилки представляють собі злого духа білим — але лучив ся під рукою якийсь американський купець, котрий купив дитину за маринцю — зеркалає і зробив добрий інтерес. Коли дитина піросла, возив єї по всіх містах і показував в колюсеях спершу на власний дохід, а пізнійше, як мурилка прийшла до розуму, почали обоє ділити ся грішми. Мурилка має бути біла як сніг, очи у неї червоні, як у инших «альбіносів», а волосє на голові блискучо золоте.

— З залізниць. Після оповіщеня оголошеного в «Газеті Львівській» розписує ц. к. Дирекция залізниць держ. у Львові оферту на уложене деревляного корита в ставі в Дроздовичах коло Городка і поставлене мурованого будинку для поміщеня машин і будинку для машиніста враз з побічними роботами коло стації в Городку. Кошти сих робіт обчислено на квоту 26.280 К. Оферти буде приймаєти ц. к. Дирекция залізниць держ. найдалше до год. 12. в полудне дня 10. падолиста 1904. Пляни і кошторис будови можна переглянути в ц. к. Дирекції залізниць держ. у Львові в відділі консервації і будови III поверх, двері ч. 308.

— Конкурси оголосили: Повітовий виділ в Раві рускій на посаду кацеліста з платою 1400 К річно і 3-ма 5 тилітами по 100 К; поданя вносити до 20. с. м. — Сенат львівського університету на посаду офіцяла в Х равзі; поданя до кінця с. м. — Повітовий виділ в Богородчанах на посаду повітухи в Старуни з річною платнею 240 К.

— З Тов-а св. Петра. На річ Тов-а св. Петра в місяці жовтня прислали (в коронах): о. Хомин катихит в Кмініці струм. 1, дек. скалатский о. Герасимович 73-20, на котрі зложили: церкви в Жеберках шлях. і Саджавці 6, церков в Краснім 5, о. Хрущевский з Сороцька 12, о. Рейтеровский з Остаія 6-70, о. Герасимович з Кривоґо 4-22, о. Онуферко зі Скалату 5-6, о. Рейтеровский з Качанівки 3, о. Шидловский зі Староміщани 3-61, о. Билиньский з Ізавча 3, о. Курбас зі Стар. Скалату 2-4, о. Левицький з Борків мал. 1-64, о. Дяків з Жеберок 6, а о. Мальчинський з Луки мал., о. Мелешкевич з Вікна, о. Монцібович з Калагарівки і о. Чайковский з Товстого по 2; відпоручник дек. стрийського о. Шанковский 23, на котрі зложили: церков в Кнюхові, Грімні і громада в Кнюхові по 6, о. дек. Полянський і парохіяни Дашави по 2, а о. Лесів з Юсиптич 1; о. Сенік пар. в Бережниці корол. від себе 1, а від церкви мат. в Бережниці корол. і доч. в Рогізіні по 5; дек. калушский о. Рожанський 32, на котрі зложили: сотрудник з Станькової ад Збора о. Лучаківский з соборного акафисту 10, церков в Кулинці ад Збора 5, пар. Неговець о. Весоловский Іполит від себе 2, а від церкви 5, пар. в Лузінім о. Бородайкевич від церкви матерної і дочерної в Топілюску по 5; складка підчас реколекцій в дух. семінарії 7; радн. Н. Герасимович, радн. Тит Ревакович, адв. др. Теодозий Заяць, купець Ап. Ничай, секретар в. с. кр. Мих. Козакевич, адюкт суд. кр. кар. др. Вергановский і др. Крипякевич проф.

рел. по 1, радн. Григорий Харак і катихит о. Лиско по 2, о. Бачинський пар. Глинян 8, за проповідь о. крл. Пюрка о. Галаянт катихит 40 с, а пар. Дідилова о. Піджарко 50 с. (К. б.)

Просить ся о і сотик на будову Дому «СОКОЛА» у Львові.

Телеграми в дня 3. падолиста.

Берлин. Germania доносить, що пана Пій X, з огляду на змінені обставини, поручив єпископам, в поодиноких случаях дозволяти католикам брати участь при виборі до парламенту, не вільно їм однак виступати яко окрема партія.

Будапешт. Президент кабінету гр. Тіса виїхав до Відня.

Відень. При вчерашнім тягненю державних лосьвів з 1860. р. головна виграна в квоті 600.000 К упала на серию 15.393 ч. 4, друга виграна 100.000 К на с. 16.007 ч. 17, а трета 50.000 К на с. 1966 ч. 13.

3 галицького сойму.

По промові пос. Стояловского, як генерального бесідника против уділеню абсолюторії дирекції кравого Банку за діяльність в р. 1903, маршалок відложив засіданє до год. 3. пополудня, а відтак, по перерві, заняв слово генеральний бесідник за внесєнем комісії пос. Лазарский. Референт пос. Гупка полемізував також з кс. Стояловским, а відтак забирали ще голоси: Стояловский, Стапінский і Олесницький, який поставив резолюцію, щоби міста Стрий, Сколе, Болехів і Долину зачислити до сих міст, в яких Банк дав позички на менші реальности.

По прийнятю справозданя про краввий публичний склад в Кракові, пос. Чайковский предложив іменем адміністраційної комісії вівзанє до правительства, щоби до міністерств, центральных урядів і трибуналів покликано відповідне число урядників-Поляків. Пос. Олесницький жадав, щоби в резолюції згадано також про урядників, ознакомлених з рускою мовою, однак справоздавець спротивив ся тому, бо урядовою мовою в Галиччії є польська. Палата ухвалила резолюцію з поправкою п. Абрагамовича, що має ся покликувати «урядників з нашого краю».

З черги прийнято справозданє краввого виділу про будову водних доріг і вівзано правительство, щоби канал Відень-Краків був скінчений найдалше до р. 1912 і щоби уряджено водні бюра при намісництві у Львові і експертуру в Кракові.

Відтак відбула ся дискусія про правні відносини учительства. Проект нового закона змінять приписи про номінацію і переносненє учителів, про тимчасових учителів, про аванс, п'ятилітня, дисциплінарні кари, урльопи, про практикантів, емерятури, вдовичі пенсії і заосмотрене сиріт. Зріст видатків з сего титулу винесе коло 40.000 К. Пп. Богачевский і Малаховский критикували закон, виказуючи великі неточности та похибки і заповіли ряд поправок. Промовляли ще пп. Томашевский і Бобжяньский, а ставляли поправки пп. Богачевский, Буйновский, Маріевский, Лазарский, Томашевский, Малаховский і Роттер. Принято перших 10 параграфів внесєнь комісії.

Перед замкненєм засіданя ухвалено одностолосно нагле внесєне п. Міхальского, щоби признано п. Владиславові Міцкевичеві, синові Адама річну дотацию 4.000 К. На сїм замкнено засіданє о год. 10. рано.

Нинішнє засіданє розпочали о ¼ 11 год. відчитанєм спису петицій та інтерпеляцій, між якими пп. Олесницький і Остапчук внесли також інтерпеляції в льокальних справах.

Відтак з дневного порядку відіслано до санітарної комісії внесєне пос. Марса в справі клінік і шпиталів, а по уділеню двом містам концесії на рогацьки, приступлено до дальшої ли-

ля Семена Савуляка за пояснене людям шкільного закону не припустив до іспиту кваліфікаційного і переніс з Пістиня до Кубак, а за належане до читальні в Кубаках засуспендував его з початком мая с. р. Краєва рада шкільна з початком сего року шкільного переносить довголітнього і многими декретами похвальними відзначеного учителя Корольчука з Юнашкова повіту рогатинського до Белева повіта долиньського. Гріхи того Корольчука дадуть ся зредукувати до двох закидів: 1) що одного разу прийшли до него з Черновець книжки, о котрих він ані не знав, ані замовляв їх, 2) що зайшовши по віктуали до «Народної Торговлі» в Бурштині застав там людей, раді шкільній немилых, а то одного адюнкта суду, одного практиканта податкового, а одного таки товариша учителя! Але учителям в Жовтанцях і Печихвостах жовківського повіту вільно в шкільній сали без ніякого позволенія улажувати вечерки в честь Костюшка; а п. інспектор Крукович з Городенки при урядових візитаціях в повіті робить руским учителькам навіть докори, що «Pani jakoś nie widac w polskim Sokole!»

Від народних учителів вимагає ся, щоби були повільними орудями пана інспектора і старости. І так учитель Рибчук з Котиківки понав в неласку пана інспектора Круковича з Городенки, так що перенесено его до Долини за то, що не хотів кризь пальці дивити ся на любовні зносини п. інспектора з молодшою учителькою тої школи, котрої управителем був Рибчук. Учителя Дороша з Хотиміра вигриз п. інспектор Крукович за то, що не хотів женити ся з одною вказаною п. інспектором панною, давньою фавориткою п. інспектора. Ту панну висватав п. Крукович остаточно за одного учителя Поляка і дав їм дуже добру посаду, а крім того ніколи і при жадній нагоді на них не забував. Раз навіть другим учителькам пообривав платню за ручні роботи, а гроші так узискані дав тій своїй фаворитці. В той спосіб вигриз інспектор Крукович в короткім часі із свого повіту 15 учителів Русинів. Богато тих, що остали ся, ідуть слідами п. інспектора. Недавно одна селянка з Семаковець, Брячка, оббила по лиці і поганим словом назвала учительку Журавську за то, що ся чужоложила з її чоловіком. Епілог того відграв ся в суді в Городенці. А при тім всім, мої панове, той п. інспектор мав відвагу на повітовім зїзді організаційнім року 1902 публічно заявити, що «Rada szkolna okręgowa spełnia swoje zadanie należycie». Так цілком виразно читаємо в офіційальній тоді «Народівці» з дня 20. грудня 1902 ч. 310. А от з повіту збараского маємо два документи з часу виборів до державної ради року 1900, а то дві фотографічні знімки з двох листів, одного від старости, другого від інспектора до одного народного учителя в повіті.

сильний, небалий о малих талантів. Той опускав часто школу, ходив більше поза школою, лампартував а в дома не тільки не слухав матері, але пускав ся навіть до неї, а може коли п ударив, як об нім чули ми з допросів, які переводив з ним одною середі перед полуднем и «пан професор» межі 8. а 10. годиною, а потім катихит, межі годиною 10. а 11. того самого дня. Кілька двів не було Шаторського в школі — аж одного ранку приводять го два чоловіки, котрих мати упросила, щоби го зловили и до школи приставили. Сама мабуть вже перед тим була зі скаргою и у проф. Страхоцкого и катихита Дружбацкого. Чи бідачико перечував, що го чекало, ніхто-б був не вгадав, хоть кождий знав, що кара го не мине. Замість науки, котра розпочалась по 8. годіні зачав п. проф. читати «paternoster» — учив моралі, братись до праці, шанувати матір, випитував що думає, чи поправить ся... Ганьбив-учив може пів години — а далі закомендерував — marsch — do ostatniej ławki! Lewiński, Komunicki, Demianczuk — heraus! Nosen herunter... Послух ми знали, більша часть знала и руку Komunickiego — але не дай Боже попасться під руки Левіньського або Майхрака! Тяжка рука — а найби при езекуції зрадив милосердіє, то сам відобрав таке, що руский місяць помятав. За остаточною лавкою була в грубах мурах простора фрамуга, там відбувались езекуції півдецимальною системою — від 5 до 15 різок. Рідко коли попалося більше або менше. Простяглиж нашого бідака, проф. числить:

Перший лист звучить:
Szanowny Panie!

Chciałbym aby Pana wybrano wyborcą w 4 kuryi bo ma to dobry wpływ gdy między wyborcami są ludzie inteligentni. Wiedząc jak Pan jesteś szanowany w gminie przypuszczam że nie trudno przyjdzie Panu przeprowadzić swój wybór kiedy tylko o to będzie się starać. Wybory odbędą się w poniedziałek albo wtorek na drugi tydzień. Ale proszę nie mówić w gminie o terminie wyborów gdyż nie wypada aby kto inny prędzej o tem wiedział niż wójt. Proszę więc pomówić o swoim wyborze z znaczniejszymi gospodarzami i wójtem. Gdyby trzeba było wydać kilka guldenów na traktament to chętnie Panu ten wydatek zwrócę. Spodziewając się dobrego rezultatu zostaje z uszanowaniem Telichowski starosta. Другий лист: «Łaskawy Panie, piśzę z polecenia p. starosty. Staraj się Pan aby wyborey z 4 kuryi wyszli jak najlepsi; po możności forsuj Pan siebie. Rób Pan co w pańskiej sile. Z poważaniem Hartleb inspektor».

Япаньско-росийска війна.

Англо-росийский конфликт.

Вияснює ся тепер, що алярми з причини виїзду росийської фльоти в Віго повстали через те, що хибно інтерпретувала англійска преса комунікат англійського правительства, немов би росийска фльота мусіла остати там аж до покінчення слідства. Тимчасом ходило тут тільки о установленє слідства, а по оставленю чотирох офіцирів, на яких спадає відвічальність за острілюване рибацької фльотилі, росийска ескадра відїхала з Віго на полудне. Впрочім вже і так росийска ескадра опізнила ся о цілий тиждень. Росийський амбасадор в Парижі висказав подяку з порученя царя французькому міністрови заграничних справ Делькасови за інтервенцію в конфлікті. Справа зійшла на дорогу дипломатичної полагоди. Місце нарад комісії вагає ся між Парижем а Гагою.

3 поля битви.

Генерал-поручник Сахаров телеграфує з під Мукдену до генерального штабу дня 31. с. м.: Неприятель острілював горб Шандансі, але не зробив нам жадної шкоди. Натомість наша батарея мездірів примусила одну неприятельську гармату здержати огонь. Місцевість Шанчену неприятель острілював цілий день, не причиняючи нам жадної шкоди. Над раном дня 1. с. м. неприятель по короткім карабінівім огню намагав ся підсунутись до наших середущих позицій однак ми примусили его до відвороту. Того самого дня над раном ми завважили, що неприятель старає ся уставити батеріи напротив горба

gaz. dwa... з проволоком за кождий раз свисне різга а делінквент йойкне... Сим разом число пятнадцять може й перейшло у верх — Шаторський встав, поклонивсь дякуючи за кару, плакав довго... наука же якийсь часок тривала — а далі в годіні 10. входить катихит. Зачинаєсь знов ексорта — спеціально до Шаторського — триває коротше, чверть години. Катихит виймає з під габіта ключ від своєї келі: послає одного чи двох з нас з приказом: N. N. Idź, чи idźcie do mojej czeli, tam za piecem stoi miszka, a w miszce są różgi — weźcie i przynieszcie tu — ale tylko różgi... Хто там ходив и кілька приніс чи тільки дві чи більше, не тямлю... Але до гробової дошки не забуду другу коенду: Lewiński Майхрам... Відкомендеровано чотирох найсильніщих Komunicki i Lewiński, щоби били, а двох держали. Відсунено лавку від других, що оден езекутор мав де стати. И станули два по однім и другім боці Катихит числить: gaz... dwa... и в такт свиснули різки одна за другою — звільна може й не більше, як два удари на минуту. Що число доходило до 20 ударів, не помілюсь, неможу однак вивняти, чи не дійшло до 25. Хто представити собі, що діялось нам, менчим и молодшим? а було нас до 150 або й більше дітей хлопців и дівчат різного віку. Страшна тота езекуція так нас на скрізь прошила, що ми про се ніколи и не згадали — не то щоб говорити або жартовати, як се при менчих бувало. Що найменше 55 різок! и то одного дня — перед полуднем з павзою ледве годин-

Путілова. Однак ми примусили его цофнути свої гармати. Цілий день неприятель острілював сю височину шрапнелями. Замічено, що Япанці змогли посунути ся наперед до нашого найскрайнішого лівого крила. На нашим правім крилі Япанці наново обсадили Шанчену. — Токійські справоздания доносять про нові дрібні успіхи Япанців, а заразом після зізнань кількох полонених Росиян з залози Порт-Артира, що в кріпости недостає вже живности і амуніції і очевидний упадок духа. — О скільки правдиві єї всі вісти — трудно рішати. На всякий спосіб они стоять в суперечности з вчерашніми звістками від самого ген. Стесселя.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. При зміні місяця просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядчо о вирівнанє залегlostий та о приєднуванє нам нових передплатників.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В п'ятницю: руско-кат. Ілїкеріі. Аверкія; рим.-кат. Кароля Бором. — В суботу: руско-кат. Якова ап. брата Госп.; рим.-кат. Єлисавети.

— **Товариство Пань** під покровом Непорочно Зачатої у Львові святкувало 1. падолиста с. р. ювілей проголошеня догми Непорочного Зачатія Пречистої Діви Маріі. О год. 8¹/₄ рано відчитав Екседенція Митрополит в церкві ОО. Василиян службу Божу, в часі котрої прегарно співав псалми хор питомців бурси Товариства педагогічного, а ціле товариство пань приступило до св. Причастія. По службі Божій горячо промовив до пань Ексц. Митрополит, по проповіді відчитано надіслану Святійшим Вітцем отсю телеграму: Congregationi Marianae in ecclesia Patrum Basilianorum jubilaеum Immaculatae Conceptionis celebranti Beatissimus Pater gratulatur et amantissime benedicit. Cardinalis Merry del Val. (Марійському Товариству святкуючому в церкві ОО. Василиян ювілей Непорочного Зачатія Святійший Отець шле привіт і щиріше благословить. Кардинал Merry del Val). По відчитаню сеї телеграми Ексц. Митрополит уділив присутнім Апостольського благословеня.

— **Перемишль, старинний город Володаря,** святкував вівторок велике а рідке народне свято, про котре подаємо поки що коротку звістку, лишаячи ширший опис до найближих чисел. Серед незвичайно численного здвигу народу, селян, міщан, духовенства і світської інтелігенції, а також численно заступленого руского жіноцтва довершила перемиська руска громада посвяченя осередка народної роботи — величавого Народного Дому. Обряд посвяченя відіравив сам Владика Преосв. єпископ Чехович при асистії крилошан в прияні представителів місцевих властей автономічних і державних, а по патріотичній промові уділив архієрейского благословеня народному огнищу. Іменем комітету будови про-

ноу! Пізнавши в році 1885 рідного брата нещасливого Шаторського, котрий з могою вузною сестрою оженив ся, питав ся, чи жіє Іосиф — з котрим колись я до школи ходив. Від сего почув я, що непорачиско умер десь — таки в околиці калікою жебрущим — вже давно. В своїм часі взяди до війска — був «в вогні» мабуть в війні італійській, стратив обі ноги одну навіть висше коліна, дістав «patentowe» з оду чи 4 а може більше місячно, лавив за прошенім хлібом та так десь и помер — а може де замерз! — Гай, гай! погадав я собі — «Не було щастя долі з малку, не було й до останку». То вірнісінкий образ з минувшості, котру власними очима бачив, власним може «смазарним» серцем відчував, то одна малисенька карточка з исторії а властиво мартирології нашого пропащого брата — нашого, народа!! А одначе-ж хоть нині дивлюсь як и багато других инчим оком на світ и людей, хоть смутно згадую тоті часи, може ще не зовсім пропавші, мушу щиро сказати, що мої перші просвїтителі допускались такої тиранії в добрій вірі, в вищенці направити зло, нездогадуючись може, яке шкідливе зерно, яке тріло задавали вони дитячим серцям, як такими езекуціями мимохіть причували вони до дикости, до звірскости, варварства, за яке нині, славити людськість! — прийшлось би гірко покутувати.

(Дальше буде).

скусні над проектом закону про правні відношення учительського стану. Поправки при поодиноких параграфах ставили пп. Томашевский, о. Богачевский, Ротер, Мариновский, Лазарский. Живіша дискусія розвинула ся над § 36, який замуже учительки робить зависимим від призовлення ради шкільної краввої. Для пояснення підніс віцепрезидент др. Плажек, що в інших краях трактує закон сю справу ще острійше, бо уважає замуже за резигнацію з учительства але у нас з браку учительських сил толерує ся се, хотай не улягає сумнівови, що через замуже терять шкоду інтерес школи. По промовах кількох бесідників за і против, ухвалено § 36 в виді, пропонуванім комісією.

Засіданє триває далше.

Надіслане.

Др. Мирон Вахнянин

лікар клініки львівського універс., б. лікар клініки проф. Лайдена в Берліні
ординує у внутрішних недугах від 3—5 попол.
ул. Академічна ч. 26. (мезанін).

ОКУЛІСТ

Др. ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує
при ул. Личаківській ч. 19 А від 11—12 і від 4—5

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соляшній у Львові.
від 1. до 16. падолиста 1904.

Нова сензаційна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлєне. В неділі і свята 2 представлєня о 4. год. попол. о 8. год. вечером, Що п'ятниці High-Life представлєне. Білєти вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З куплєним білєтом на фотелі, льожі і Грядні крісла можна їхати даром на представлєне омнібусами Кольосою, які ждуть коло Відєнської кавварні.

РІДКА НАГОДА!!

надзвичайно дешево

500 штук предметів до окраси за 4 Н.

Величавий позолочуваний годинник, точно йдучий, трилітня гваранція, разом з відповідним ланцужком, 1 мужєска шовкова краватка, 3 штук найделікатійших хусток до сурдута, 1 муж. перстєнец з імітацією шляхотного каміня, 1 величава скіряна портмонетка, 1 кишєв. туалет. зеркало, 1 пара спивок до манжетів, 3 спивки до сорочок 3% „дубле“ золот. замок патент, 1 добрий ніклевий призад до писаня, 1 елєг. дамська брошка (новієть), 1 пара бутонів з наслідуваним бриллантом дуже лудячим око, 3 предмети в дома необхідні. Все разом з годинником, котрий сам тільки варт, коштує лише 4 корони. Вислаємо за послівлатою, або за присланою валежитостю через Ф. А. Гельб, Кракіз 40. Ризико виключєне, бо можна назад звернути.

115(1)

Александр Стефан — В. Щурат.

УЧЕБНИК французької мови

Часть I. Апробований для всіє середних женських шкіль.

Примірниєк оправлений в полотно 2 К 50 с. (на почтову пересилку 15 с). Купити можна лиш в Рускім Інституті для дівчат в Перемишлі

Читайте!

Читайте!

Повеє видає Творів ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

коштує лише 2 корони!

Товариство „Просьвіти“ бажачучи, шоби в кожній руській хаті находили ся Твори Тараса Шевченка, видано семи днями найдешєвійшій збірник сих творів п. з. „ПОЕЗІЯ Т. ШЕВЧЕНКА“. Книжка, оправлева в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнійшою окрасою руських хат. Папір веліновий, формат на взір європейських клєєнків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опушту. Вислає ся тільки за надісланєм 2 кор. 30 сот. на адресу: **КАНЦЕЛЯРІЯ „ПРОСЬВІТИ“ у ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.).

НАКЛАД А. ХОЙНАЦКОГО.

Лєв Лопатинський.

ДО БРАЗИЛІ!

драма з галицького, еміграційного руху в 4 актах. — Ціна 80 сот.

„Діло“ (ч. 53. з дня 7. марта 1898) іспєло в фєлєтоні про сю драму: Сам предмет цїкавий і змалюванє єго справді артистичнє. Тєндєнція прєхороша. Сє здає єя одинокє драматичнє штука у нашій літєратурі з так прєкрасними гадками, з так похвальними змаганнями. Она може мати прєвєлїкїй, корисний вплив прєдє сїм на наше сєлянсьтво.

Ся драма надає ся на вистави по читальнях, тим бїльшє, що справа еміграції є ще завсїгди у нас актуально.

Набути можна в Стєвропигійській книгарні у Львові.

Товариство „Просьвіта“ у Львові

підняло ся в сїм році виданя, якого потреба для всеї нашєй суспїльностї дуже дїймаючє дає ся відбувати. Іменнє під редакцією голови Товариства „Просьвіти“ проф. Юліяна Романчука мають видавати ся твори наших найзнаменїтїших письменників в цїлі їх спонїуларїзованя. Перша книжка, яко том I. „Рускої письменностї“, обнимаючий твори Котляревского, Артемовского-Гулака (межи ними і зовсїм ще незнанї) і Гребінки, з портрєтами і короткими житєписами авторів вже появилє ся і продає ся в гарній оправі по 1 кор., в найгарнійшій оправі 1-50 кор. На пересилку почтову долучити треба 30 сот. бїльшє. Вислає ся тільки за попередним надісланєм грошей або за побранєм почтовим (Nachnahme).

Позалєк наклаєд вноєсать вєсєго 3000 примірників, протє просїмо спїшити ся з замовлєннями.

Дїєтати можна в Канцєлярїї Товариства „Просьвіти“ у Львові, Ринок 10.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

прїймає вклади і виплачує задатки на рахунок бїжучий, прїймає до перєхованя папєри партїєні і дав на них задатки.

Крім того впрїєдлєно полїбно як в інстїтуційних заграничних т. зв.

Депозити сховковї (Safe Deposits)

За оплатою 50 до 70 корон річно, депозитар дїєтає в сталєвій касї папірній сховок до вилучєного умїтку і під власним ключєм до безпєчно і дискретно перєховувати може своє майно або важні документи.

Під тим оглядом поробив Банк гіпотечний як найдогідїйшї зарядженє. Прїєвєс догїчно того рода депозитів одєржати можна безплатно у відділі депозитовим.

Найновїйшїй твір

Л. Лопатинського ПАРАЦЯ

комедия в 3 актах зі сьївами (з побуту лїтників)

відзначує ся невичєрпанїм ювілїальним гумором і жвавим дїяльогом. Ся комедия збогачує знатно галєрїю типів у наших народних штуках так з кругів сєлян, як і міщухів. Сьмїшнїєть ситуацій і характерів розмішєна рївномірно між мужиків і панів, і тому ся комедия надає ся надзвичайно до вистав по читальнях, бо сєлянин не будє тут бачив сєбє як звичайно в комедїї упослїдженїм недотєпою, але протївно має нагоду посьмїятї ся трохи і з мїєтових лїтників. Попри те все сєй твір носить на собі знамя єтичнєй і патріотичнєй сьвідомостї.

— Ціна 2 кор. —

Набути можна у наклаєдчика С. Горуна у Львові, пл. Домбровского ч. 1, і в книгарнях.

ОБЕЗПЕЧАЙТЕ БУДИНКИ, ДВИЖИМОСТІ, ЗБІЖЄ І ПАШУ

протїв огнєвих шкїд

в одинокїм рускім Товариствї асекураційнім

„ДНІСТЕР“

ТОВАРИСТВО ДНІСТЕР опирає ся на взаїмностї членів, то значить, звертає членам щорічну чисту надвїжкку. Звороти вноєсїли за р. 1900, 1901 і 1902 суму 219.332 кор. т. є 8%.

ШКОДИ лїквідує ДНІСТЕР скоро при участї мїєсєвих членів і делегатів. Від 1893 до 1903 виплатив ДНІСТЕР відшкодовань на суму 4.161.669 кор.

ФОНДИ ДНІСТРА з кінцєм 1903 р. вноєсать 1.013.691 кор. і умїщенї в пупїлярних цїєних папєрах.

ПОЛІСИ ДНІСТРА прїймає при позичках Банк краввий і касє оєадностї.

АГЕНЦІЇ ДНІСТРА находять ся у всїх мїєстах, мїєсточках і многих сєлах і легко кождому обезпєчити ся через агєнта; ДНІСТЕР удїляє агєнціїм господарям, де єще на бїльшїй округ нема агєнції. Агєнти заробили вже 537.815 кор. провїзїї.

НА ЖИТЕ треба обезпєчати ся через ДНІСТЕР в Товариствї краківскїм; власну провїзію від таких обезпєчєнь дає ДНІСТЕР на рускі добродїїні цїлі; тому на жите обезпєчайте ся тільки через ДНІСТЕР.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР“

у Львові, ринок 10, в домї „Просьвіти“.